

Judas sanctificationem Domini, quam dilexit, & habuit filiam dei alieni. Sed hoc non esset, si inter eos posset verum matrimonium contrahi. Ergo disparitas cultus matrimonium impedit.

SOLUTIO.

Respondeo dicendum, quod principaliter bonum matrimonii est proles ad cultum Dei educanda. Cum autem educatio fiat communiter per patrem, & matrem, uterque secundum fidem intendit ad cultum Dei prolem educare: & ideo si sint diversae fidei, intentio unius alterius intentioni contraria erit; & ita inter eos non potest esse conveniens matrimonium: & propter hoc disparitas cultus praecedens matrimonium, impedit ipsum ne contrahi possit.

Ad primum ergo dicendum, quod in veteri lege de aliquibus infidelibus erat permixtum quod cum eis possent inire conjugia, & de aliquibus prohibuit. Specialiter quidem erat prohibitum de infidelibus habitantibus in terra Chanaan: tum quia Dominus praecerat eos occidi propter eorum obstinationem: tum quia majus periculum imminabat ne conjuges, aut filios ad idolatriam perverterent: quia filii Israel ad ritus, & ad mores eorum proniores erant propter conversationem cum eis. Sed de aliis gentibus permisit, praecipue quando non poterat esse timor pertrahendi ad idolatriam; & sic Joseph, & Moyses, & Esther cum infidelibus matrimonia contraxerunt. Sed in nova lege quae per totum orbem diffunditur, similis ratio prohibendi est de omnibus infidelibus: & ideo disparitas cultus praecedens matrimonium impedit contrahendum, & dirimit contractum.

Ad secundum dicendum, quod lex illa vel loquitur de aliis nationibus, cum quibus licite poterant inire connubia; vel loquitur quando illa captiva ad fidem, & cultum Dei converti volebat.

Ad tertium dicendum, quod eadem est habitudo praesentis ad praesens, & futuri ad futurum: unde sicut quando matrimonium in praesenti contrahitur, requiritur unitas cultus in utroque contrahentium; ita ad sponsalia, quibus fit sponsio futuri matrimonii, sufficit conditio apposita de futura unitate cultus.

Ad quartum dicendum, quod jam ex dictis patet quod disparitas cultus contraria est matrimonio ratione principalioris boni ipsius, quod est bonum prolis.

Ad quintum dicendum, quod matrimonium sacramentum est: & ideo quantum pertinet ad necessitatem sacramenti, requiritur paritas quantum ad sacramentum fidei, scilicet baptismum, magis quam quantum ad interiorem fidem: unde etiam hoc impedimentum non dicitur disparitas fidei, sed disparitas cultus, qui respicit exterius servitium, ut in III. Lib. dist. ix. q. 1. art. 1. quaestione. 1. in corp. dicitur est: & propter hoc si aliquis fidelis cum haeretica baptizata matrimonium contrahit, verum est matrimonium, quamvis peccet contrahendo, si sciat eam haeticam; sicut peccaret, si cum excommunicata contraheret; non tamen propter hoc matrimonium dirimeretur; & e contrario si aliquis catechumenus habens rectam fidem, sed nondum baptizatus cum aliqua fidei baptizata contraheret, non esset verum matrimonium.

ARTICULUS II.

Utrum inter infideles possit esse matrimonium.

1. Ad secundum sic proceditur. Videtur quod inter infideles non possit esse matrimonium. Matrimonium enim est sacramentum Ecclesiae. Sed baptismus est janua sacramentorum. Ergo infideles, qui non sunt baptizati, matrimonium contrahere non possunt, sicut nec alia sacramenta suscipere.

2. Praeterea. Duo mala sunt magis impeditiva boni quam unum. Sed infidelitas unius tantum impedit matrimonii bonum. Ergo multo fortius infidelitas utriusque; & ita inter infideles non potest esse matrimonium.

3. Praeterea. Sicut inter fidelem & infidelem est disparitas cultus, ita interdum inter duos infideles, ut si unus sit Gentilis, & alter Judaeus. Sed disparitas cultus impedit matrimonium, ut dictum est. Ergo ad minus inter infideles qui habent cultum disparem, non potest esse verum matrimonium.

4. Praeterea. In matrimonio est vera pudicitia. Sed, sicut dicit Augustinus, Lib. I. de nupt. & concupisc. cap. IV. & habetur xxviii. q. 1. non est vera pudicitia infidelis cum uxore sua. Ergo non potest esse verum matrimonium.

5. Praeterea. Matrimonium verum excusat carnalem copulam a peccato. Sed hoc non potest facere matrimonium inter infideles contractum: quia omnis vita infidelium peccatum est, ut dicit Glossa (Augustini) Rom. xiv. Ergo inter infideles non potest esse verum matrimonium.

Sed contra est quod dicitur I. Corinth. vii. 12. Si quis frater habet uxorem infidelem, & haec consentit habitare cum illo, non dimittat illam. Sed uxor non dicitur nisi propter matrimonium. Ergo inter infideles est verum matrimonium.

Praeterea. Remoto posteriori non removetur prius. Sed matrimonium pertinet ad officium naturae, quae praecedit statum gratiae, cujus principium est fides. Ergo infidelitas non facit quin sit inter infideles matrimonium.

SOLUTIO.

Respondeo dicendum, quod matrimonium principaliter institutum est ad bonum prolis, non tantum generandae, quia hoc sine matrimonio fieri posset, sed etiam promovendae ad perfectum statum: quia quaelibet res intendit effectum suum naturaliter perducere ad perfectum statum. Est autem in prole duplex perfectio consideranda, scilicet perfectio naturae non solum quantum ad corpus, sed etiam quantum ad animam per ea quae sunt de lege naturae; & perfectio gratiae: & prima perfectio est materialis, & imperfecta respectu secundae. Et ideo cum res quae sunt propter finem, sint proportionatae fini, matrimonium quod tendit ad primam perfectionem, est imperfectum, & materiale respectu illius quod tendit in perfectionem secundam. Et quia prima perfectio communis esse potest fidelibus, & infidelibus, secunda autem est tantum fidelium; ideo inter infideles est quidem matrimonium, sed non perfectum ultima perfectione, sicut est inter fideles.

Ad primum ergo dicendum, quod matrimonium non tantum est institutum in sacramentum, sed in officium naturae: & ideo quamvis infidelibus non competat matrimonium, secundum quod est sacramentum in dispensatione ministrorum Ecclesiae con-

consistens; competit tamen eis, in quantum est in officium naturae. Et tamen etiam matrimonium tale est aliquo modo sacramentum habitualiter, quamvis non actualiter, eo quod actu non contrahunt in fide Ecclesiae.

Ad secundum dicendum, quod disparitas cultus non impedit matrimonium ratione infidelitatis, sed ratione disparitatis in fide. Disparitas enim cultus non solum secundam perfectionem prolis impedit, sed etiam primam, dum parentes ad diversa prolem trahere intendunt; quod non est quando uterque est infidelis.

Ad tertium dicendum, quod inter infideles est matrimonium, ut dictum est, prout matrimonium est in officium naturae. Ea autem quae pertinent ad legem naturae, sunt determinabilia per jus positivum: & ideo si prohibentur ab aliquo jure positivo apud eos infideles contrahere matrimonium cum infidelibus alterius ritus, disparitas cultus impedit matrimonium inter eos. Ex jure enim divino non prohibentur: quia apud Deum non differt qualitercumque aliquis a fide deviet quantum ad hoc quod est a gratia alienum esse: similiter, nec aliquo Ecclesiae statuto, quae non habet de his quae foris sunt, judicare.

Ad quartum dicendum, quod pudicitia, & aliae virtutes infidelium dicuntur non esse verae, quia non possunt pertinere ad finem verae virtutis, quae est vera felicitas; sicut dicitur non esse verum vinum quod non habet effectum vini.

Ad quintum dicendum, quod infidelis cognoscens uxorem suam, non peccat, si propter bonam prolem, aut fidei quae tenetur uxori, debitum reddat, cum hoc sit actus justitiae, & temperantiae, quae in delectabilibus tactus debitas circumstantias servat; sicut non peccat faciens alios actus politicarum virtutum. Nec dicitur omnis vita infidelium peccatum, quia quolibet actu peccat; sed quia per id quod agunt, a servitute peccati non possunt liberari.

ARTICULUS III.

Utrum conjux conversus ad fidem possit manere cum uxore infideli nolente converti.

1. Ad tertium sic proceditur. Videtur quod conjux conversus ad fidem non possit commanere cum uxore infideli nolente converti, cum qua in infidelitate contraxerat. Ubi enim est idem periculum, debet eadem cautela adhiberi. Sed propter periculum subversionis fidei prohibetur ne fidelis cum infideli contrahat. Cum ergo idem periculum sit, si fidelis commaneat cum infideli, cum qua prius contraxerat, & adhuc majus, quia neophyti facilius pervertuntur quam illi qui sunt nutriti in fide; videtur quod fidelis post conversionem non possit commanere cum uxore infideli.

2. Praeterea. Causa xxviii. q. 1. (cap. Judaei) dicitur: Non potest infidelis in ejus conjunctione permanere quae iam in christianam transiit. est fides. Ergo fidelis habet necesse uxorem infidelem dimittere.

3. Praeterea. Matrimonium quod inter fideles contrahitur, est perfectius quam illud quod contrahitur inter infideles. Sed si fideles contrahant in gradu prohibito ab Ecclesia, dissolvitur eorum matrimonium. Ergo & infidelium; & ita vir fidelis non potest commanere cum uxore infideli, ad minus quando cum ea in infidelitate contraxit in gradu prohibito.

In IV. Sent. Tom. V. q. 1. art. 2. dicitur: (1) In supplemento q. Lix. art. 3. sunt magis obstinati quam Gentiles, quia Gentiles adhuc intrabant & con-

4. Praeterea. Aliquis infidelis habet quandoque plures uxores secundum ritum suae legis. Si ergo potest commanere cum illis cum quibus in infidelitate contraxit, videtur quod possit etiam post conversionem plures uxores retinere.

5. Praeterea. Potest contingere quod repudiata una uxore aliam duxerit, & in illo matrimonio existens convertatur. Ergo videtur quod saltem in hoc casu non possit cum uxore quam de novo habet, commanere.

Sed contra est quod apostolus I. Corinth. vii. consulit quod commaneant.

Praeterea. Nullum impedimentum superveniens matrimonio, tollit ipsum. Sed matrimonium erat verum, cum uterque infidelis erat. Ergo quando alter convertitur, non dirimitur matrimonium per hoc; & ita videtur quod possint licite commanere.

SOLUTIO.

Respondeo dicendum, quod fides ejus qui est in matrimonio, non solvit, sed perficit matrimonium. Unde cum inter infideles sit verum matrimonium, ut ex dictis patet, per hoc quod alter eorum convertitur ad fidem, non ex hoc ipso vinculum matrimonii solvitur, sed aliquando vinculo matrimonii manente solvitur matrimonium quantum ad cohabitationem, & debiti solutionem; in quo pari passu currunt infidelitas, & adulterium, quia utrumque est contra bonum prolis. Unde sicut se habet in potestate dimittendi adulteram, vel commanendi cum ea, ita se habet in potestate dimittendi infidelem, vel commanendi cum ea. Potest enim vir innocens libere cum adultera commanere spe correctionis; non autem si in adulterii peccato fuerit obstinata, ne videatur parvos turpitudinis, ut supra dist. xxxv. q. 1. art. 2. dictum est; quamvis etiam cum spe correctionis possit eam libere dimittere. Similiter fidelis conversus potest cum infideli manere, cum spe conversionis, si eam in infidelitate obstinatam non viderit, & bene facit commanendo; tamen non tenetur, & de hoc est consilium Apostoli.

Ad primum ergo dicendum, quod facilius impediretur aliquid fiendum quam destrueretur quod factum est: & ideo magis sunt quae impediunt matrimonium contrahendum; si praecedant, quae tamen ipsum non possunt dissolvere, si sequantur, sicut de affinitate patet: & similiter dicendum est de disparitate cultus.

Ad secundum dicendum, quod in primitiva Ecclesia tempore Apostolorum passim convertebantur ad fidem & Judaei, & Gentiles; & ideo tunc vir fidelis poterat habere probabilem spem de conversione uxoris, etiam si conversionem non promitteret. Postmodum autem tempore procedente Judaei (1) sunt magis obstinati, & Gentes adhuc intrabant ad fidem, sicut tempore martyrum, & temporibus Constantini Imperatoris, & circa tempora illa; & ideo tunc non erat tanta fidelium cum uxore infideli Judaeae cohabitatio; nec erat spes de conversione ejus, sicut erat spes de conversione uxoris Gentilis; & ideo tunc fidelis conversus poterat cohabitare cum Gentili, sed non cum Judaea, nisi conversionem promitteret; & secundum hoc loquitur deuterum illud. Sed nunc pari passu ambulat utriusque, scilicet Gentiles, & Judaei, quia utriusque obstinati sunt; & ideo nisi uxor infidelis convertatur, non permittitur ei cohabitare, sive sit Gentilis, sive Judaea.

Ad 3. dicitur: In supplemento q. Lix. art. 3. sunt magis obstinati quam Gentiles, quia Gentiles adhuc intrabant & con-

Ad tertium dicendum, quod infideles non baptizati non sunt adstricti status Ecclesie, sed sunt adstricti statusi iuris divini: & ideo si contraxerint aliqui infideles in gradibus secundum legem divinam prohibitis, Levit. xviii. sive uterque, sive alter ad fidem convertatur, non possunt in tali matrimonio commanere; si autem contraxerint in gradibus prohibitis per statutum Ecclesie, possunt commanere, si uterque convertatur, vel si uno converso spes sit de conversione alterius.

Ad quartum dicendum, quod habere plures uxores est contra legem naturae, ut supra dist. xxxiii. q. 1. art. 1. dictum est, cui etiam infideles sunt adstricti: & ideo non est verum matrimonium infidelis, nisi cum illa cum qua primo contraxit. Unde si ipse cum omnibus suis uxoribus convertatur, potest cum prima cohabitare, & alias debet abjicere. Si autem prima cohabitare noluerit, & aliqua aliarum convertatur, idem jus habet contrahendi cum illa de novo, quod cum alia haberet; de quo post dicetur.

Ad quintum dicendum, quod repudium uxoris, ut supra dist. xxxiii. dictum est, est contra legem naturae: unde non licet infideli uxorem repudiare. Et ideo si convertatur, postquam una repudiata alteram duxit, idem iudicium est de hoc, & de illo qui plures uxores habebat: quia tenetur primam quam repudiaverat, accipere, si converti voluerit, & aliam abjicere.

ARTICULUS IV.

Utrum fidelis conversus possit uxorem infidelem dimittere, volentem cohabitare sine contumelia Creatoris.

1. Ad quartum sic proceditur. Videtur quod fidelis conversus non possit uxorem infidelem dimittere, volentem cohabitare sine contumelia Creatoris. Majus enim est vinculum viri ad mulierem quam servi ad dominum. Sed servus conversus non absolvitur a vinculo servitutis, ut patet I. Corinth. vii. & I. Timoth. vi. Ergo & vir fidelis non potest uxorem infidelem dimittere.

2. Præterea. Nullus potest alteri præjudicium facere sine ejus consensu. Sed uxor infidelis habet jus in corpore viri infidelis. Si ergo per hoc quod vir ad fidem convertitur, mulier præjudicium pati possit, ut libere dimitteretur, non posset vir converti ad fidem sine consensu uxoris, sicut nec potest ordinari, aut vivere continentiam sine consensu uxoris.

3. Præterea. Si aliquis contrahat cum ancilla scilicet sive sit servus, sive liber, non potest propter diversam conditionem ipsam dimittere. Cum ergo vir quando contrahit cum infideli, sciverit eam esse infidelem, videtur à simili quod non possit eam propter infidelitatem dimittere.

4. Præterea. Pater tenetur ex debito procurare salutem prolis. Sed si discederet ab uxore infideli, filii communes matri remanerent, quia partus sequitur ventrem; & sic essent in periculo salutis. Ergo non potest uxorem infidelem licite dimittere.

5. Præterea. Adulter non potest adulteram dimittere, etiam postquam de adulterio penitentiam egit. Ergo si sit idem iudicium de adultero, & infideli, nec infidelis infidelem etiam postquam ad fidem conversus est.

Sed contra est quod Apostolus dicit I. Corinth. vii.

Præterea. Adulterium spirituale est gravius quam carnale. Sed propter carnale adulterium vir potest uxorem relinquere quantum ad cohabitationem. Er-

go multo fortius propter infidelitatem, quæ est adulterium spirituale.

SOLUTIO

Respondeo dicendum, quod homini secundum aliam & aliam vitam diversa competunt, & expediunt: & ideo qui moritur priori vitæ, non tenetur ad illa quæ in priori vita tenebatur: & inde est quod ille qui in vita seculari existens, aliqua vovit, non tenetur illa, quando mundo moritur vitam religiosam assumens, perficere. Ille autem qui ad baptismum accedit, regeneratur in Christo, & priori vitæ moritur, cum generatio unius sit corruptio alterius: & ideo liberatur ab obligatione qua uxori tenebatur reddere debitum, & ei cohabitare non tenetur, quando converti non vult, quamvis in aliquo casu libere id posset facere, ut dictum est; sicut & religiosus libere perficere potest vota quæ in sæculo tenuit, si non sunt contra religionem suam, quamvis ad ea non teneatur, ut dictum est in præced. dist.

Ad primum ergo dicendum, quod servire non est aliquid incompetens christianæ religionis perfectioni, quæ maxime humilitatem proficitur; sed obligatio matrimonii aliquid derogat perfectioni christianæ, cuius vitæ summum statum continentem possident: & ideo non est simile de utroque. Et præterea unus conjugum non obligatur alteri quasi possessio ejus, sicut domino servus, sed per modum societatis eujusdam, quæ non congrue est fidelis ad infidelem, ut patet I. Corinth. vii. & ideo non est simile de servo, & conjuge.

Ad secundum dicendum, quod uxor non habet jus in corpore viri, nisi quamdiu in vita illa manebat in qua contraxerat, quia etiam mortuo viro uxor soluta est à lege viri, ut patet Rom. vii. & ideo si postquam vir mutat vitam moriens priori vitæ, ab ea discedat, nullum fit ei præjudicium. Transiens autem ad religionem moritur tantum spirituali morte, non autem corporali: & ideo si matrimonium sit consummatum, non potest vir sine consensu uxoris ad religionem transire, potest autem ante copulam carnalem, quando est tantum copula spiritualis. Sed ille qui ad baptismum accedit corporaliter etiam, Christo conspeltur in mortem: & ideo à debito reddendo absolvitur etiam post matrimonium consummatum. Vel dicendum, quod ex culpa sua uxor præjudicium patitur, quæ converti contemnit.

Ad tertium dicendum, quod disparitas cultus facit personam simpliciter illegitimam, non autem conditio servitutis, sed solum quando est ignorata: & ideo non est similis ratio de infideli, & ancilla.

Ad quartum dicendum, quod proles aut provenit ad perfectam ætatem, & tunc poterit libere sequi patrem fidelem, vel matrem infidelem, vel est in minori ætate constituta; & tunc debet dari fidelis, non obstante quod indiget matris obsequio ad educationem.

Ad quintum dicendum, quod adulter per penitentiam non transiit ad aliam vitam, sicut infidelis per baptismum: & ideo non est similis ratio.

ARTICULUS V.

Utrum fidelis discedens ab uxore infideli possit aliam ducere in uxorem.

1. Ad quintum sic proceditur. Videtur quod fidelis discedens ab uxore infideli non possit aliam

aliam ducere in uxorem. Quia insolubilitas matrimonii est (1) de ratione ipsius, cum repudium uxoris sit contra legem naturæ, ut supra distinct. xxxiii. q. 1. art. 1. dictum est. Sed inter infideles erat verum matrimonium. Ergo nullo modo potest illud matrimonium solvi. Sed manente vinculo matrimonii ad unam, non potest aliquis cum alia contrahere. Ergo fidelis discedens non potest cum alia contrahere.

2. Præterea. Crimen superveniens matrimonium non solvit matrimonium. Sed si mulier velit cohabitare sine contumelia Creatoris, non est solum vinculum matrimonii: quia vir non potest aliam ducere. Ergo peccatum uxoris quæ non vult cohabitare sine contumelia Creatoris, non solvit matrimonium, ut possit libere vir aliam uxorem ducere.

3. Præterea. Vir & uxor sunt pares in vinculo matrimonii. Cum ergo uxori infideli non liceat, vivente viro, alium virum ducere, videtur quod nec fidelis liceat.

4. Præterea. Favorabilis est continentia votum quam matrimonii contractus. Sed viro fidelis uxoris infidelis non licet, ut videatur, votum continentie emittere: quia tunc uxor fraudaretur matrimonio, si postmodum converteretur. Ergo multo minus licet ei matrimonium contrahere cum alia.

5. Præterea. Filius qui remanet in infidelitate, patre converso, amittit jus paternæ hereditatis; & tamen si postea convertitur, redditur ei sua hereditas, etiam si alius in possessionem intravit. Ergo videtur à simili quod si uxor fidelis postea convertatur, sibi sit reddendus vir suus, etiam si cum alia contraxerit; quod non posset esse, si secundum matrimonium esset verum. Ergo non potest contrahi cum alia.

Sed contra. Matrimonium non est ratum sine sacramento baptismi. Sed quod non est ratum, potest dissolvi. Ergo matrimonium in infidelitate contractum potest dissolvi, & ita solum matrimoniali vinculo licet viro alteram ducere uxorem.

Præterea. Vir non debet cohabitare uxori infideli nolenti cohabitare sine contumelia Creatoris. Si ergo non liceret ei aliam ducere, cogereetur continentiam servare; quod videtur inconveniens, quia sic ex conversione sua incommodum reportaret.

SOLUTIO.

Respondeo dicendum, quod quando alter conjugum ad fidem convertitur, altero in infidelitate remanente, distinguendum est. Quia si infidelis vult cohabitare sine contumelia Creatoris, (2) vel sine hoc quod ad infidelitatem inducat, potest fidelis libere discedere; sed discedens non potest alteri nubere. Si autem infidelis non velit cohabitare sine contumelia Creatoris in verba blasphemie prorumpens, & nomen Christi audire nolens; tunc si ad infidelitatem pertrahere nitatur, vir fidelis discedens potest alteri per matrimonium copulari.

Ad primum ergo dicendum, quod matrimonium infidelium imperfectum est, ut dictum est, art. 2. hujus quest. Sed matrimonium fidelium est perfectum, & ita est firmius. Semper autem firmius vinculum solvit minus firmum, si sit ei contrarium: & ideo matrimonium quod post in fide Christi contrahitur, solvit matrimonium quod prius in infidelitate contractum erat: unde matrimonium infidelium non est omnino firmum, & ratum; sed ratificatur postmodum per fidem Christi.

In IV. Sent. Tom. V.

(1) Al. de tali ratione. (2) Al. deest vel. (3) Vulgata: facit eam mæchari.

Ad secundum dicendum, quod crimen uxoris nolentis cohabitare sine contumelia Creatoris absolvit virum à servitute qua tenebatur uxoris, ut non possit ea vivente aliam ducere; sed nondum solvit matrimonium: quia si blasphemia illa converteretur antequam ille aliud matrimonium contraheret, redderetur ei vir suus: sed solvitur per matrimonium sequens, ad quod pervenire non posset vir fidelis non solutus à servitute uxoris per culpam ejus.

Ad tertium dicendum, quod postquam fidelis contraxit, solum est vinculum matrimonii ex utraque parte: quia matrimonium non claudicat quantum ad vinculum, sed quandoque claudicat quantum ad effectum. Unde in penam uxoris infidelis ei indicitur quod non possit cum alio contrahere magis quam ex virtute matrimonii præcedentis. Sed si postea convertatur, potest ei concedi dispensative ut alteri nubat, si vir ejus aliam uxorem duxit.

Ad quartum dicendum, quod si post conversionem viri sit aliqua probabilis spes de conversione uxoris, non debet votum continentie vir emittere, nec ad aliud matrimonium transire: quia difficilius converteretur uxor, viro suo sciens se privatam. Si autem non sit spes de conversione, potest ad sacros ordines, vel ad religionem accedere, prius requisita uxore quod convertatur: & tunc si postquam vir sacros ordines accepit, uxor convertatur, non est sibi vir suus reddendus; sed debet sibi imputare in penam tardæ conversionis quod viro suo privatur.

Ad quintum dicendum, quod vinculum paternitatis non solvitur per disparem cultum, sicut vinculum matrimonii: & ideo non est simile de hereditate, & uxore.

ARTICULUS VI.

Utrum alia vitia solvant matrimonium, sicut infidelitas.

1. Ad sextum sic proceditur. Videtur quod alia vitia solvant matrimonium, sicut & infidelitas. Adulterium enim directius videtur esse contra matrimonium quam infidelitas. Sed infidelitas in aliquo casu solvit matrimonium, ut liceat ad aliud matrimonium transire. Ergo & adulterium idem facit.

2. Præterea. Sicut infidelitas est fornicatio spiritualis, ita etiam quodlibet peccatum. Si ergo propter hoc infidelitas matrimonium solvit, quia est fornicatio spiritualis, quodlibet aliud peccatum matrimonium solvit pari ratione.

3. Præterea. Matth. v. 30. dicitur: Si dextera manus tua scandalizat te, absconde eam, & projice abs te: & dicit Glossa (Hieronymi) quod in manu, & in dextero oculo possunt accipi fratres, uxor, propinquus, & filii. Sed per quodlibet peccatum efficiuntur nobis impedimento. Ergo propter quodlibet peccatum potest dissolvi matrimonium.

4. Præterea. Avaritia idolatria est, ut dicitur Eph. v. Sed propter idolatriam potest mulieri dimitti. Ergo pari ratione propter avaritiam, & ita propter alia peccata, quæ sunt majora quam avaritia.

5. Præterea. Magister hoc expresse dicit in littera.

Sed contra est quod dicitur Matth. v. 31. Qui dimiserit uxorem excepta causa fornicationis, (3) mæchatur.

Præterea. Secundum hoc tota die fierent divortia, cum